

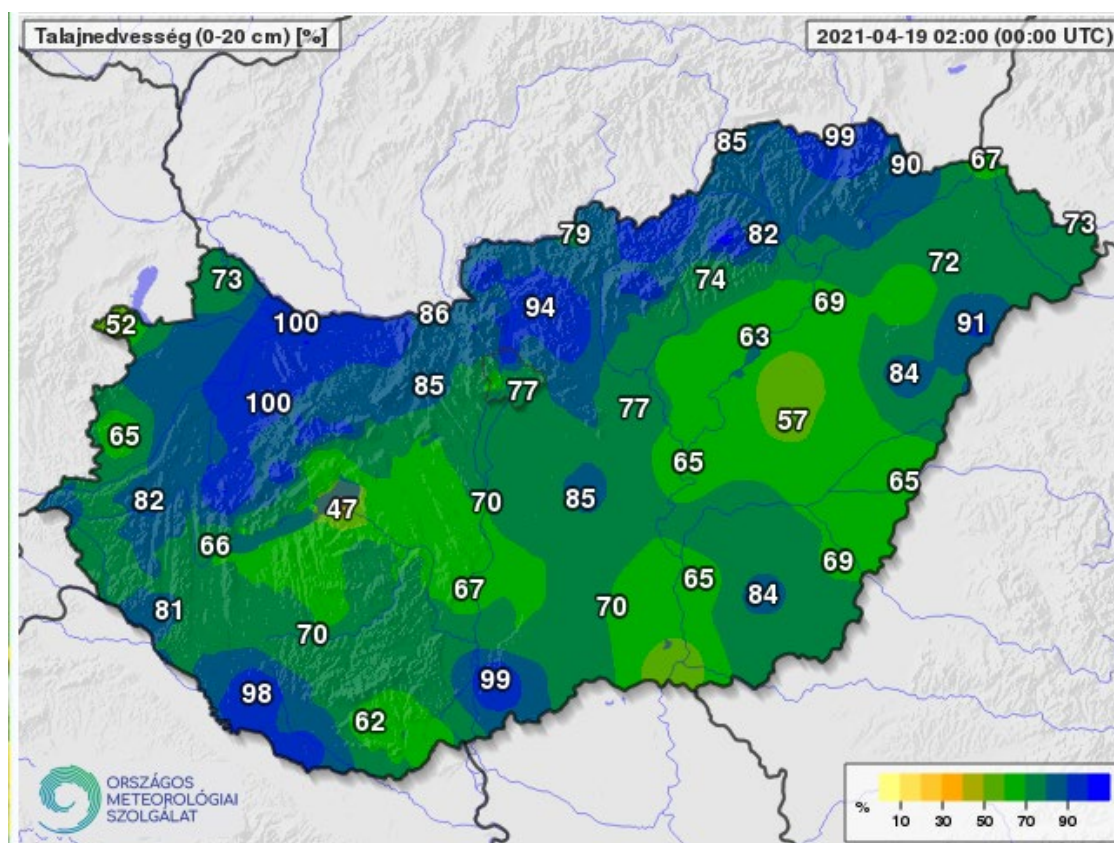
Itt az idő?

Vetés – kelés 2021

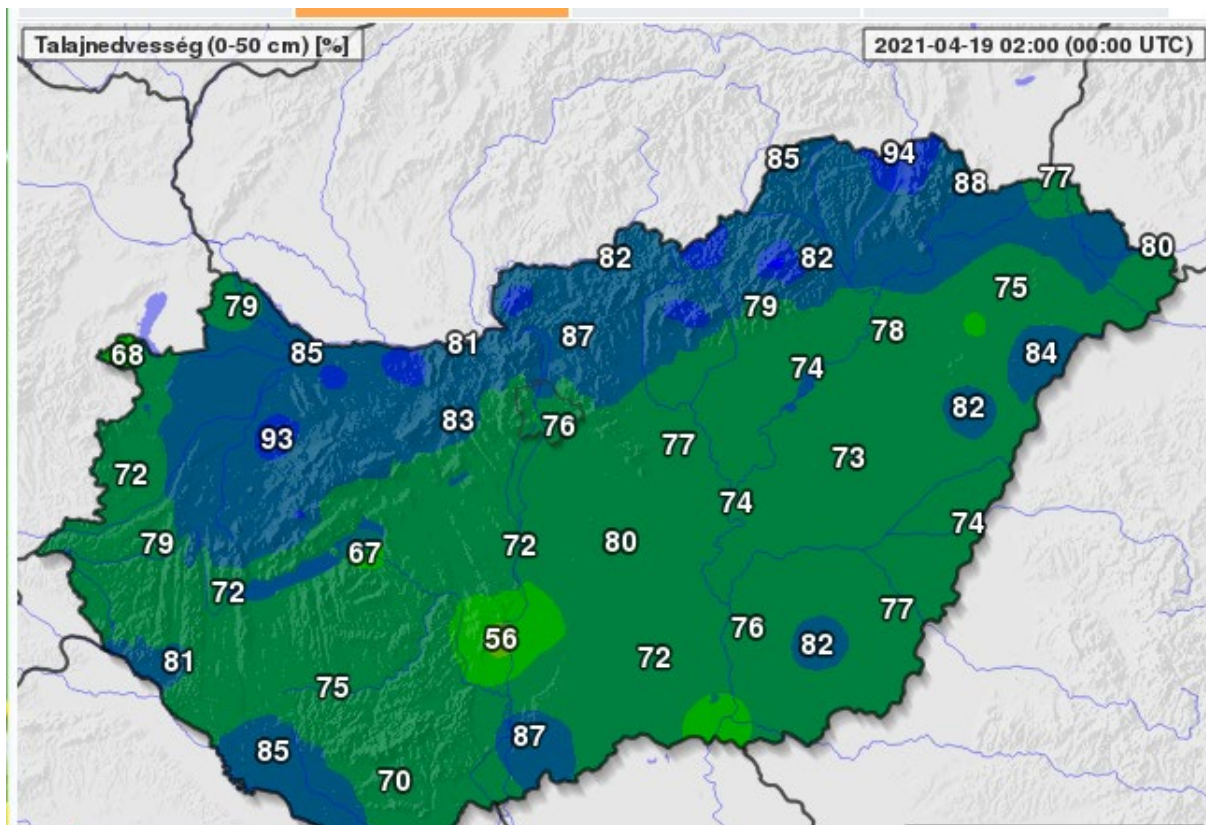
Összeállította: dr. Szieberth Dénes

Április első 2/3-ában mindenütt esett annyi eső (hó), hogy a talaj legfelső rétegének nedvességtartalma megfelelő legyen az elvetett mag keléséhez. (1. ábra) Ha nem pazarolják, ezt a hónapot (általában) már ki lehet vele húzni. Vannak persze az országnak olyan területei, ahol a telítettség megközelíti, vagy eléri a 100%-ot. Itt türelemre van szükség, hogy a taposás-művelés ne tömörítse-kenje! Gyakran előfordul – és ritkán derül ki – hogy a csoroszlya által kialakított keményfalú, V alakú csatorna falát a kukorica gyökere nem képes áttörni, kénytelen megélni abból a maroknyi földből, ami jutott neki. Ha megfelelő a vegetációs periódus csapadék mennyisége és eloszlása, megél, valamennyit terem is - de semmiképp sem annyit, amennyit teremhetett volna. Fennáll viszont annak a veszélye, hogy egy erősebb szél kidönti.

A 0-50 cm-es talajréteg vízellátottsága arra utal, hogy az esetleges szárazabb május-kezdet jelent gondot, hiszen a helyesen művelt, jó szerkezetű talajokon a kukorica gyökérzete hozzáférhet a vízhez, tápanyagokhoz. (2. ábra)

1. ábra

2. ábra

A talajhőmérséklettel már más a helyzet! Néhány napos időszaktól eltekintve áprilisban nem érte el a csírázási minimumot a talaj felső rétegének hőmérséklete. Hőtartalék sem volt, így a hűvös/fagyos időjárásban a felszíni fagyok mellett a vetés mélységében akár 2-3 fokig is lehűlhetett. Ez a körülmény a duzzadó magra különösen veszélyes lehet!

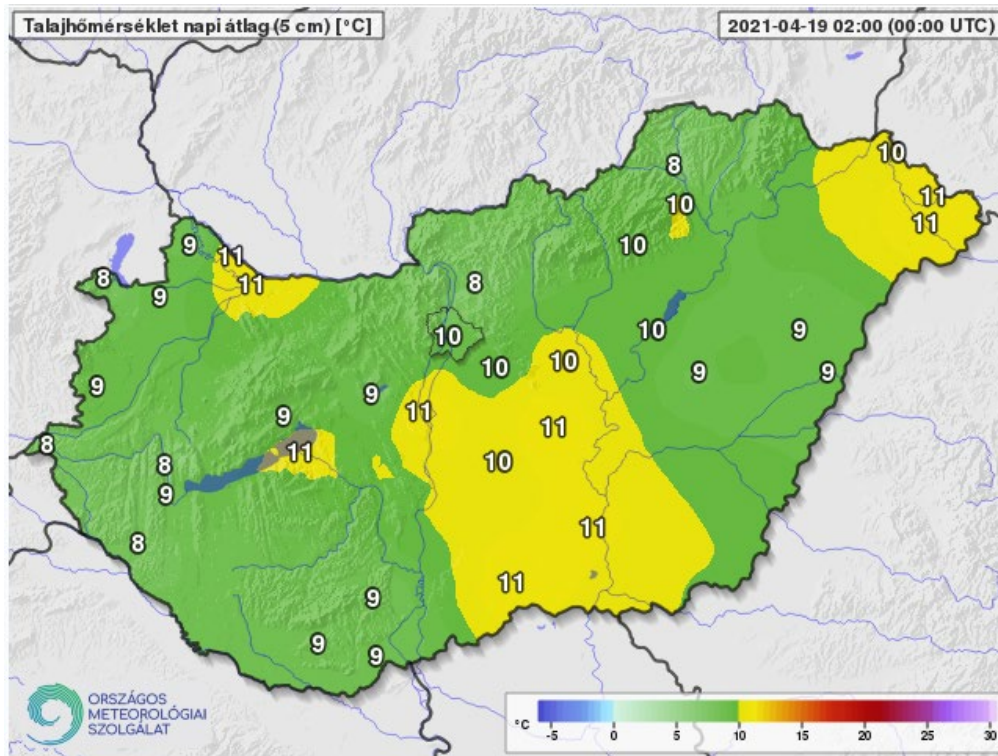
A talajhőmérséklet várható alakulása kedvezőtlenebb képet mutat. (3. ábra) A minimális hőmérsékletet még nem érte el, s nem is várható, hogy a közeli napokban tartósan és megbízhatóan 10°C fölé emelkedjen. (Ennek veszélyeit legutóbb már említettem.)

Az igazi gondot a 4. ábráról olvashatjuk le. A 67 KFN (Kelési foknap) alig fele teljesült, ami azt eredményezi, hogy a maximálisan elfogadható 2-hetes kelési periódus legfeljebb felénél tartanak az április elején elvetett táblák. Az eddig elvetett területeken a vetőmag zömének a duzzadás során kellett elszervenudni a legalacsonyabb talajhőmérsékleteket. A lassú melegedéstől azt lehet várni, hogy az eddigi napi hőösszeg gyarapodás az alig +2°-ról +3°-ra emelkedik, a nagyjából 5°-os minimális kéthetes (kelési periódus) elváráshoz viszonyítva.

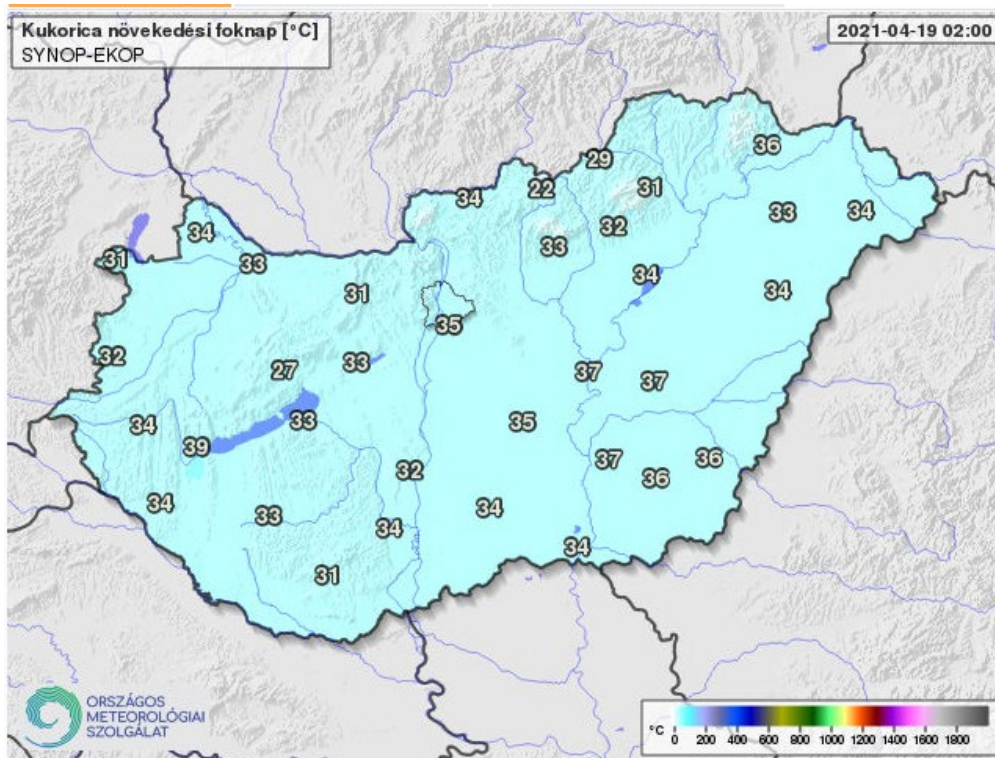
Mit lehet tenni? A már elvetett táblákon persze jóformán semmit, a bizakodó várakozáson kívül. Nagyon ajánlott, hogy mindenki érdeklődjön a kereskedőjénél az elvetett mag cold-test értéke felől! A cold-test azt fogja megmutatni, hogy mekkora kelési kiesés lenne várható, ha a talajhőmérséklet elérte volna a 10°C-os minimumot. A 80% feletti cold-test érték még elfogadható, az elvetett 70000 magból még lehet egy 55000-es tőállománnyal számolni. A bizonytalanságot ebben a becslésben az jelenti, hogy a már elvetett táblákon tapasztalható megpróbáltatásnak a cold-test vizsgálatok sem teszik ki a vetőmagot!

Menyhért, Z. (1985) szerint a nem sterilizált talajjal kevert homokban 7 napig 10, majd 4 napig 25°C-on csírátatják a magot, tehát azt a „kiképzést” aminek a József Attila szerinti „szeles” gazdák kitették a vetőmagot, ez a vizsgálat sem feltételezi!

Egyetlen remény, hogy a modern csávázó szerek megvédik a vetőmagot a talajlakó gombáktól és a talajfertőtlenítés a drótférgektől, csimaszoktól.

3. ábra

Teendő?

Hát igen, ilyen helyzetben nem könnyű tanácsot adni, s ami még nehezebb, azt megfogadni. Leginkább azt tanácsolom, hogy senki se adjon a (többnyire) internetes médiák nem igazolt, cukkolódó „kiválóságainak” szakmai alapot nélkülöző bejegyzéseire, videóira. Igen, lehet az Antarktison, Grönlandon, az Északi sarkon és a Szaharában is kukoricát vetni. (Hruscsov elvtárs – az első Szputnyik fellövése után - a Holdon is kukoricatáblákat tervezett.)

A termesztéshez azonban szakértelem kell, azt máshol adják. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a globális felmelegedés a statisztikák átlag-adatait kevésbé, viszont a szórást és a szélsőségeket sokkal inkább változtatták. Ez arra utal, hogy nem az esélyek, hanem a kockázatok szintje nőtt!

Tehát, amit tenni lehet:

- Tisztázni a még zsákban lévő mag cold-test értékét
- Kivárni, amíg a jó cold test értékű magok vetéséhez megfelelő lesz a talajhőmérséklet (hajnalban is 10°C felett)
- Gyenge cold-test értékű magok esetében a tartósan legalább 15°C talaj hőmérséklet eléréséig várni kell
- A vetést szét kell húzni - idén talán egészen május 5-ig, vagy néhány nappal még későbbre is
- Megvédeni a magot
- Foszfortúlsúlyos starter műtrágyát adagolni vetéskor

Egyébként nem nagyon értem, hogy a mai világban, amikor soha nem látott vetési kapacitás áll rendelkezésre – soha nem látott gépmínőségben – miért kell kapkodni!